

ΕΛΕΤΑΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προς:

1. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κώστα Σκρέκα
Μεσογείων 119, Αθήνα 1019, secmin@ypen.gr
2. Γενική Γραμματέα Ενέργειας & Ορυκτών Πρώτων Υλών κ. Αλεξάνδρα Σδούκου
ggenergy@ypen.gr
3. Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων κ. Πέτρο Βαρελίδη
gvnvr@ypen.gr ; pvarelidis@prv.ypeka.gr

ΑΠ. ΕΛΕΤΑΕΝ: 2022/293

Αθήνα, 12 Ιουλίου 2022

Θέμα: Σχέδιο νόμου «Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, (...), θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (...)»

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Αξιότιμη Κυρία Γενική, Αξιότιμε Κύριε Γενικέ,

Με την παρούσα επιστολή καταθέτουμε τα σχόλια, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις μας στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης για το εν θέματι σχέδιο νόμου.

Οι παρατηρήσεις αφορούν:

- Το **άρθρο 4** για την διαδικασία τροποποίησης υφιστάμενων ΑΕΠΟ, που είναι εξαιρετικά σημαντικό εξαιτίας της μεγάλης επιβάρυνσης της διαδικασίας αυτής κατά τα τελευταία 2 έτη.
- Το **άρθρο 13** για τις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες και τα ΠΔ, στο οποίο επικεντρωνόμαστε σε μια μόνο από τις πάγιες θέσεις που έχουμε εκφράσει κατά το παρελθόν (π.χ. όταν θεσπίστηκαν οι σχετικές διατάξεις πριν 2 έτη).
- Τα **άρθρα 59 -75** για το πλαίσιο ανάπτυξης υπεράκτιων αιολικών πάρκων (ΥΑΠ).

Πιο αναλυτικά:

ΕΛΕΤΑΕΝ

Κώστα Βάρναλη 52 & Επιδαύρου, Χαλάνδρι 15233 (Πολύδροσο), τηλ. 2108081755
e-mail info@eletaen.gr web www.eletaen.gr

FOLLOW US

Άρθρο 4: **Απλοποίηση διαδικασίας ενημέρωσης ή τροποποίησης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων - Τροποποίηση παρ. 1 και 1α και υποπερ. αα' περ. β' παρ. 2 άρθρου 6 ν. 4014/2011**

Όπως πολλές φορές έχουμε σημειώσει κατά τα τελευταία δύο έτη¹, ο τρόπος που ερμηνεύθηκαν και εφαρμόστηκαν οι τροποποιήσεις που επέφερε στις σχετικές διατάξεις περί τροποποίησης ΑΕΠΟ ο ν.4685/2020 ήταν απολύτως λανθασμένος και έφερε τον αιολικό κλάδο αντιμέτωπο με εξαιρετικά άδικες καταστάσεις: Υπό ανάπτυξη έργα που διαθέτουν ΑΕΠΟ και επιφέρουν τροποποιήσεις στο σχεδιασμό τους που μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, είναι πλέον υποχρεωμένα να επαναλάβουν ουσιαστικά εξ αρχής όλη σχεδόν τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και διαβούλευσης. Έτσι, διαδικασίες τροποποίησης που πριν το ν. 4685/2020 ολοκληρώνονταν σε σύντομο χρονικό διάστημα, τώρα απαιτούν πολλούς μήνες (ή και έτος), πολλαπλάσιο φόρτο εργασίας και πολλαπλάσιο διοικητικό φόρτο. Επιπλέον, τα αδειοδοτημένα αυτά έργα που είχαν περάσει τη διαδικασία της διαβούλευσης, ξανατίθενται στο σύνολό τους σε διαβούλευση: στο πλαίσιο του κυρίαρχου λαϊκισμού τοπικοί άρχοντες και συμβούλια μεταβάλλουν ανατιολόγητα τη γνώμη τους και όσοι επιθυμούν να μη γίνεται πουθενά τίποτα, βρίσκουν την ευκαιρία -με αφορμή αυτές τις βελτιωτικές τροποποιήσεις- να επιτίθενται ξανά στις αδειοδοτημένες και δρομολογημένες επενδύσεις. Πρόκειται για παραλογισμό που η διοίκηση απέτυχε να θεραπεύσει έως σήμερα.

Δύο έτη μετά, φαίνεται ότι γίνεται μια προσπάθεια να θεραπευθεί το πρόβλημα με τις νέες διατυπώσεις που εισάγει το άρθρο 4 του εν θέματι σχεδίου. Αυτές είναι σε θετική κατεύθυνση αλλά, ειλικρινώς, δεν είμαστε σε θέση να αποφανθούμε εάν θα είναι αποτελεσματικές και εάν θα επιφέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Για αυτό:

- 1) **Θα πρέπει η διάταξη να γίνει πιο συγκεκριμένη και να περιλάβει στα ενδεικτικά παραδείγματα μη ουσιωδών τροποποιήσεων που παρατίθενται στην περίπτωση β.αα της παρ. 2 του άρ. 6 του ν.4014/2011 και τις ακόλουθες κατ' ελάχιστον περιπτώσεις που προστίθενται με έντονη γραφή (bold) στο σχετικό σημείο του νομοσχεδίου:**

«Σε κάθε περίπτωση, μη ουσιώδεις θεωρούνται τροποποιήσεις που έχουν θετικό αντίκτυπο και μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως ενδεικτικά: η αλλαγή σε καύσιμο με λιγότερες εκπομπές αέριων ρύπων ή/και διοξειδίου του άνθρακα, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, η λήψη πρόσθετων μέτρων αντιρρύπανσης, η μείωση της χρήσης πρώτων υλών και η αλλαγή της διαχείρισης των αποβλήτων σε μέθοδο που βρίσκεται υψηλότερα στην ιεράρχηση των αποβλήτων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4819/2021 (Α' 129), η μείωση του πλήθους των ανεμογεννητριών με ή χωρίς μεταβολή (αύξηση ή μείωση) των γεωμετρικών τους χαρακτηριστικών με πιθανή αλλαγή της χωροθέτησης των ανεμογεννητριών εντός του ευρύτερου πολυγώνου της ΑΕΠΟ και αλλαγή της όδευσης της οδοποιίας και των δικτύων σύνδεσης, καθώς και οι τροποποιήσεις οι οποίες ως αυτοτελές έργο δεν

¹ Βλ. ενδεικτικά: Επιστολές της 30.7.2020 <https://eletaen.gr/epistoli-gia-diadikasia-tropopoiisis-aepo/> και της 24.1.2022 <https://eletaen.gr/epistoli-eletaen-tropopoiiseis-aepo/>

υπάγονται στην κατηγορία Α, χωρίς ωστόσο να έχουν σαν αποτέλεσμα την αλλαγή της κατηγορίας ή υποκατηγορίας κατάταξης του συνολικού έργου.

Υπογραμμίζουμε ότι ο χαρακτηρισμός μιας μεταβολής ως μη ουσιώδους αφορά τις περιβαλλοντικές της επιπτώσεις σε σχέση με αυτές που εξετάστηκαν κατά την αρχική ΑΕΠΟ. Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν σημαίνει ότι η αιτούμενη τροποποίηση δεν εξετάζεται με αυστηρότητα ως προς τις επιπτώσεις της. Το μόνο που σημαίνει είναι ότι δεν θα ταλαιπωρούνται οι υπηρεσίες και οι επενδυτές με χρονοβόρες διαδικασίες που δεν προσφέρουν στην περιβαλλοντική προστασία. Η αυστηρή εξέταση της αίτησης ενισχύεται με τη δυνατότητα της περιβαλλοντικής αρχής να ζητά γνωμοδοτήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες χωρίς να αλλάζει η κατάταξη της αίτησης στην υποπερίπτωση α).

2) Στην **παρ. 1 του άρ. 6 του ν.4014/2011 να προστεθεί νέο σημείο (ζ)** ως ακολούθως:

«ζ) αλλαγές στην όδευση της οδοποιίας πρόσβασης των έργων και της εσωτερικής οδοποιίας για την εγκατάσταση των ανεμογεννητριών, του εργοταξίου και γενικότερα κάθε έργου που εξυπηρετεί τη μελέτη, κατασκευή, σύνδεση και λειτουργία του αιολικού σταθμού περιλαμβανομένων των πλατειών ανέγερσης των ανεμογεννητριών, με μόνη προϋπόθεση την προηγούμενη θετική γνωμοδότηση από την οικεία δασική αρχή, εφόσον αφορά εκτάσεις που διέπονται από τη δασική νομοθεσία».

3) Θα πρέπει στο σχέδιο νόμου να **εισαχθεί κατάλληλη μεταβατική διάταξη** που θα ορίζει ότι όλες οι διαδικασίες τροποποίησης ΑΕΠΟ που έχουν ήδη εκκινήσει κατ' εφαρμογή της περίπτωσης β.ββ της παρ. 2 του άρ. 6 του ν.4014/2011, καταλαμβάνονται από τη νέα διατύπωση εάν το επιθυμεί ο αιτών και εφόσον στην πραγματικότητα κατατάσσονται στην περίπτωση β.αα της παρ. 2 του άρ. 6 του ν.4014/2011 ολοκληρώνονται άμεσα και χωρίς να αναμένεται η συμπλήρωση της συνολικής διαδικασίας.

4) Σε κάθε περίπτωση **απαιτείται η αποστολή σαφών και συγκεκριμένων οδηγιών, ειδικά όσον αφορά τις περιπτώσεις αιολικών σταθμών, σε όλες τις περιβαλλοντικές αρχές**, ώστε να μη καταλείπεται περιθώριο παρερμηνείας και λανθασμένης εφαρμογής την διατάξεων αυτών, όπως συνέβη (και εξακολουθεί να συμβαίνει) με το ν. 4685/2020.

Άρθρο 13: **Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, σχέδια διαχείρισης και καθορισμός χρήσεων γης στις προστατευόμενες περιοχές – Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 1650/1986**

Για το θέμα των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και το τρόπο που αυτές πρέπει να υπηρετούν τη περιβαλλοντική προστασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη έχουμε εκφράσει αναλυτικά στις απόψεις μας και κατά το χρόνο θέσπισης των σχετικών διατάξεων πριν 2 έτη και με πολλές άλλες ευκαιρίες. Στην παρούσα επιλέγουμε να αναφερθούμε σε ένα μόνο θέμα:

Η **παράγραφος 10** θέτει σε κίνδυνο νομίμως λειτουργούντα ή αδειοδοτημένα έργα κατά παράβαση κάθε έννοιας ασφάλειας δικαίου. Ο κίνδυνος της αδικίας και της υπερβολής είναι ακόμα μεγαλύτερος αν ληφθεί υπόψη η εμπειρία από τις έως τώρα ΕΠΜ, που διέπονται από

αυθαίρετη και μη τεκμηριωμένη αρνητική προδιάθεση για τα αιολικά πάρκα. Για αυτό θα πρέπει οπωσδήποτε να γίνουν οι εξής αλλαγές:

«10. Με τα προεδρικά διατάγματα της παρ. 3 προβλέπεται ότι:

α. εξακολουθούν να λειτουργούν νομίμως έργα ή δραστηριότητες, εντός των προστατευόμενων περιοχών, οι οποίες είναι νομίμως αδειοδοτημένες και λειτουργούν, σύμφωνα με τους όρους της άδειάς τους, ~~υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των στόχων διατήρησης της αντίστοιχης περιοχής, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 του ν. 4014/2011. Προκειμένου 26 να διαπιστωθεί η συνδρομή της εν λόγω προϋπόθεσης, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση του σχεδίου διαχείρισης της παρ. 3, ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 4014/2011,~~

β. υλοποιούνται και λειτουργούν νομίμως έργα ή δραστηριότητες, εντός των προστατευόμενων περιοχών, εάν διαθέτουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), μετά από υποβολή και έγκριση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που συνοδεύεται από Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ), ~~υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των στόχων διατήρησης της αντίστοιχης περιοχής, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4014/2011. Προκειμένου να διαπιστωθεί η συνδρομή της εν λόγω προϋπόθεσης, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση του σχεδίου διαχείρισης της παρ. 3, ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 4014/2011»~~

Άρθρα 59 -75: Πλαίσιο ανάπτυξης υπεράκτιων αιολικών πάρκων (ΥΑΠ)

Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν και αφορούν την ανάπτυξη των ΥΑΠ περιορίζονται αποκλειστικά στις διατάξεις που περιλαμβάνει το υπό διαβούλευση κείμενο και εκλαμβάνουν ως δεδομένη την αρχιτεκτονική του μοντέλου που επέλεξε η Κυβέρνηση.

Με βάση την ανωτέρω διευκρίνιση, σημειώνουμε τα εξής:

- 1) Το σχέδιο νόμου αναθέτει στο Δημόσιο πολλές εξουσίες και εργασίες που είναι ασαφές πότε θα έχουν ολοκληρωθεί, προκειμένου να επιτραπεί σε ιδιωτικούς φορείς να ξεκινήσουν εργασίες ανάπτυξης. Για παράδειγμα προβλέπεται το Εθνικό Πρόγραμμα να εγκριθεί με ΚΥΑ έπειτα από ΣΜΠΕ, εν συνέχεια προβλέπονται διαδοχικές ΣΜΠΕ και ΠΔ για κάθε ΠΟΑΥΑΠ και τέλος η οριοθέτηση των Περιοχών Εγκατάστασης ΥΑΠ προβλέπεται να γίνεται με Υπουργικές Αποφάσεις.

Δεδομένων των διαχρονικών αναποτελεσματικότητων του κράτους και των περιορισμένων δημοσίων πόρων, η επιλογή να ανατεθεί τόσο αυξημένος ρόλος στο Δημόσιο εμπεριέχει ρίσκο για το πότε θα επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και εάν αυτό θα είναι το βέλτιστο. Στο πλαίσιο λοιπόν αυτής της αρχιτεκτονικής που έχει επιλέξει η Κυβέρνηση, **θα πρέπει κατ' ελάχιστον η θέσπιση του Εθνικού Προγράμματος και όλων των ΠΟΑΥΑΠ να γίνει με ένα ΠΔ μετά από μια ενιαία ΣΜΠΕ, οι δε περιοχές**

ανάπτυξης να είναι σημαντικά ευρείες ώστε να αφήνουν περιθώρια διορθώσεων και τροποποιήσεων στους ιδιωτικούς φορείς καθ' όλη τη διάρκεια της ανάπτυξης των έργων.

- 2) Τα χρονοδιαγράμματα πρέπει να είναι σαφή και συγκεκριμένα. Παραδειγματικά:
- α) Για τους λόγους που παρατέθηκαν στο σημείο 1 ανωτέρω, δεν προσδιορίζεται πότε οι ιδιωτικοί φορείς θα μπορούν να ξεκινήσουν τις εργασίες ανάπτυξης.
 - β) Η πρόνοια του σχεδίου νόμου ότι ο διαγωνισμός της ΡΑΕ που θα γίνει εντός 2 ετών από τις πρώτες άδειες, δεν είναι επαρκής. Θα πρέπει **κατά τη πρόσκληση για αιτήσεις για άδειες έρευνας και προσκόμιση των απαιτούμενων εγγυητικών επιστολών από τους ιδιωτικούς φορείς, να έχουν προσδιοριστεί η συγκεκριμένη ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού της ΡΑΕ και οι βασικοί όροι της προκήρυξης.**
 - γ) Η **απαιτήση να έχει ολοκληρωθεί το ΥΑΠ εντός 6 ετών από το διαγωνισμό είναι μη ρεαλιστική**, με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και χωρίς να θεραπευθούν οι γνωστές πολυετείς αναποτελεσματικότητες του κράτους. Ως απόδειξη αυτού απλά αναφέρουμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των χερσαίων αιολικών πάρκων που έχουν επιλεγεί από διαγωνισμούς της ΡΑΕ δεν έχουν ακόμα υλοποιηθεί εξαιτίας των απίθανων προβλημάτων της γραφειοκρατίας στη χώρα μας. Στην περίπτωση δε των ΥΑΠ, η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης θα ξεκινήσει μετά τη χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού που έπεται του διαγωνισμού της ΡΑΕ. Η καθυστέρηση αυτή δεν θεραπεύεται επειδή θα έχει προηγηθεί το ΠΔ.
- Ούτως ή άλλως, στο σημείο ε) της παρ. 5 του άρ. 74 φαίνεται ότι ο χρονικός ορίζοντας θέσης σε λειτουργία των έργων των επιλεγέντων Έργων ΥΑΠ, θα καθοριστεί αργότερα με Υπουργική Απόφαση.
- 3) Η δέσμευση ηλεκτρικού χώρου από τον ΑΔΜΗΕ για κάθε ΠΟΑΥΑΠ προβλέπεται να γίνεται μετά το οικείο ΠΔ. Επειδή όμως, όπως ήδη λέχθηκε, είναι ασαφές πότε θα συμβεί αυτό, **είναι εξίσου ασαφές πότε θα γίνει η δέσμευση του ηλεκτρικού χώρου και αβέβαιο αν θα υπάρχει διαθέσιμος ηλεκτρικός χώρος** όταν ολοκληρωθούν τα ΠΔ.
- 4) Κατά την κατανόησή μας, οι διατάξεις περί παραχώρησης χρήσης ακινήτων του Δημοσίου (άρ. 72):
- α) αφορούν την παραχώρηση στον Επενδυτή ΥΑΠ που έχει επιλεγεί μέσω του διαγωνισμού της ΡΑΕ (και όχι στον «Παραχωρησιούχο») ακινήτων του Δημοσίου στα οποία περιλαμβάνονται και **τα τμήματα της θάλασσας, του πυθμένα κλπ.** που απαιτούνται για το ΥΑΠ,
 - β) η παραχώρηση αυτή γίνεται **χωρίς αντάλλαγμα** αφού ο Επενδυτής έχει επιλεγεί μέσω του διαγωνισμού και
 - γ) η **διάρκεια της παραχώρησης** ταυτίζεται με τη διάρκεια ισχύος της Βεβαίωσης Παραγωγής και τυχόν παρατάσεών της (ήτοι 25 έτη με δικαίωμα ανανέωσης άλλων 25 ετών).

Όλα αυτά πρέπει να συμπεριληφθούν πιο ρητά στη διάταξη του άρ. 72

- 5) Χρειάζεται αποσαφήνιση ή και ομογενοποίηση σε πρόνοιες του σχεδίου. Ενδεικτικά:
- Δεν είναι απολύτως σαφές πώς γίνεται η οριοθέτηση του κάθε συγκεκριμένου ΥΑΠ εντός μιας ΠΟΑΥΑΠ. Κατά το σχέδιο νόμου, το κάθε ΠΔ δύναται να περιέχει Περιοχές Εγκατάστασης (62.1), οι οποίες όμως θα οριστικοποιηθούν με Υπουργική Απόφαση μετά από διαβούλευση (66.1). Αυτό οδηγεί στο ενδεχόμενο η ΥΑ να πρέπει να ορίσει άλλες Περιοχές Εγκατάστασης από αυτές που μπορεί να περιέχει το οικείο ΠΔ. Εν συνεχεία, κατά την κατανόησή μας ο Επενδυτής ΥΑΠ που επιλέγεται μέσω του διαγωνισμού της ΡΑΕ, επιλέγεται για μια συγκεκριμένη ισχύ σε μια Περιοχή Εγκατάστασης. Όμως, κατά το σχέδιο η Βεβαίωση Παραγωγού εκδίδεται για έργο με ισχύ εντός των εκτιμώμενων ανώτατων και κατώτατων ορίων που έχουν οριστεί με το ΠΔ (67.1). Υπονοείται δηλαδή ότι το έργο που αιτείται ο Επενδυτής ΥΑΠ για Βεβαίωση Παραγωγού δεν είναι αυτό το οποίο δήλωσε στο διαγωνισμό.
 - Δεν είναι απολύτως σαφές ποιο είναι το αντικείμενο της διαβούλευσης της παρ. 1 του άρ. 66 για την ΥΑ προσδιορισμού των Περιοχών Εγκατάστασης. Κατανοούμε ότι επιδιώκεται να υπάρξει μια ανατροφοδότηση προς το ΥΠΕΝ των πληροφοριών και γνώσεων που έχουν συλλεγεί από τις μελέτες και έρευνες των ιδιωτικών φορέων. Αν η κατανόησή μας είναι ορθή, αυτό θα πρέπει να προσδιοριστεί. Βέβαια, το καλύτερο θα ήταν να αφεθεί στους ιδιωτικούς φορείς η ελευθερία να σχεδιάσουν οι ίδιοι τα πολύγωνα ενδιαφέροντός τους.
 - Τα κριτήρια για τη χορήγηση Άδειας Έρευνας δεν είναι συνεπή μεταξύ τους (100MW ανάπτυξη και λειτουργία vs 25MW λειτουργία και συντήρηση vs κύκλου εργασιών 2 δις. Ευρώ), ενώ δεν είναι σαφής η διαφοροποίηση των όρων «ανάπτυξη και λειτουργία» και «λειτουργία και συντήρηση».
 - Είναι αντίθετη και ασύνδετη με το υπόλοιπο σχέδιο νόμου η δεύτερη περίπτωση γ) της παρ. 5 του άρ. 74 σύμφωνα με την οποία μπορεί να γίνεται επιλογή των αναδόχων υλοποίησης των έργων ΥΑΠ στη βάση της υψηλότερης οικονομικής προσφοράς για την εγκατάσταση Έργων ΥΑΠ, που συμμετέχουν στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση εγκατάστασης ΥΑΠ.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση,

Παναγιώτης Λαδακάκος
Πρόεδρος ΔΣ ΕΛΕΤΑΕΝ